

panis est iucunda unanimitas socialis; panis, inquam, ex diversis granis confectus, fermentatusque gratia Dei. Porro septimus panis est Eucharistia: quoniam panis, inquit, quem ego do, caro mea est pro mundi vita. (IOANN. VI, 52).

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. IV, SERM. 2.)

3980 SECUNDO vero nomen Iesu est delectabile. Quis enim ignorat, quod si desiderium in Iesu nomine implicatur, delectat animam? Propterea Proph. Psal. cxxxiv ait: *Psallite nomini eius, quoniam suave.* Tanta est enim suavitas nominis Iesu Christi, quia per interni gustus experientiam palatum cordis afficitur, quod oris labiis non profertur. Unde Apoc. II cap. Angelo tertiae Ecclesiae scriptum est: *Vincenti dabo manna absconditum: et dabo illi calculum candidum: et in calculo nomen novum scribitur, quod nemo scit, nisi qui accipit.*

3990 Manna quidem absconditum est Iesus, qui poenitentes et agonizantes in solitudine mundi, et in certamine carnis praelibatoria quadam et dispositoria suavitate reficit et oblectat. Quod quidem absconditum ideo dictum est, quia dulcedinis illius plenitudinem, quae solos beatos remunerat, in hoc exilio nullus expectat. Sed quod modo nobis est absconditum, fiet completa victoria manifestum.

3991 Datur quoque calculus candidus per Iesum: lapis pretiosus, quem carbunculum vocant; luctet enim in tenebris constitutus, sicut carbo succensus. Et in calculo nomen novum scribitur, quoniam nominis Iesu notitia et dulcedo interiora penetrans labiis cordis infunditur. Quod quidem per solam experientiam gustus spiritualis agnoscitur; quia virtutem huius nominis nemo scit, nisi qui accipit. Unde Is. xlii cap. scriptum est: *Vocabitur tibi nomen novum, quod os Domini nominavit.*

3992 Sed advertendum est, quod hanc suavitatem in duobus expressit, scilicet, in dulcedine cibi olim patribus dati et in candore calculi; quoniam totam animam replet, et interna laetitia ac spirituum suavitatem influentia quantum ad affectum, et divinarum theoriarum refulgentia quantum ad intellectum.

DOMINICA VII. POST PENTECOSTEN

LECTIO SANCTI EVANGELII SECUNDUM MATHAEUM.
Math. VII, 15-21.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis: Attende ad falsis prophetas: qui veniunt ad vos in vestimentis ovium, intrinsecus autem sunt lupi rapaces.

16. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus?

17. Sic omnis arbor bona fructus bonos facit: mala autem arbor malos fructus facit.

18. Non potest arbor bona malos fructus facere: neque arbor mala bonos fructus facere.

19. Omnis arbor, quae non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur.

20. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

21. Non omnis, qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum: sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum.

Homilia S. Hilarii Episcopi.
Habetur integra in *Brev. Rom.*

Homilia S. Hieronymi Presbyteri.
IN MATH., CAP. 7.

ATTENDITE a falsis prophetis, qui veniunt ad vos in vestimentis ovium; intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? sic omnis arbor bona fructus bonos facit: mala autem arbor malos fructus facit. Et de omnibus quidem intelligi potest, qui aliud habitu ac sermone promittunt, aliud opere demonstrant. Sed specialiter de haereticis intelligendum est, qui videntur continentia, castitate, ieiunio, quasi quadam pietatis se veste circumdare, intrinsecus vero habentes animum venenatum, simpliciorum fratrum corda decipiunt. Ex fructibus ergo animae, quibus innocentiam ad ruinam trahunt, lupi rapaces comparantur.

3994 Non potest arbor bona fructus malos facere: neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor quae non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos. Quaeramus ab haereticis, qui

duas inter se contrarias dicunt esse naturas, si iuxta intelligentiam eorum, arbor bona malos fructus facere nunquam potest, quomodo Moyses arbor bona peccaverit ad Aquam Contradictionis (DEUT. xxxii, 51): et David, Uria interfecto, cum Bethsabec concubuerit (II REG. xi, 27): Petrus quoque in Passione Domini negavit, dicens: *Nescio hominem* (MATH. xxvi, 72): aut qua consequentia Iethro socer Moysi arbor mala, qui utique in Deum Israel non credebat, dederit consilium Moysi bonum (EXOD. lxxviii, 24): et Achior ad Holophernem aliquid utile sit locutus (IUDITH v, 3 seqq.): et comicus dixerit (quod bene dictum Apostolus comprobavit): *Corruptunt mores bonos confabulationes pessimae* (I COR. xv, 33). Et cum non invenerint quid respondeant; nos inferemus, et Iudam (IOANN. xlii, 2), arborem quondam bonam, fecisse fructus malos postquam prodidit Salvatorem: et Saulum (PHILIPP. iii, 6) arborem malam eo tempore quo persequabatur Ecclesiam Christi, fecisse postea fructus bonos, quando in vas electionis de persecutore translatus est (ACT. ix, 13). Tamdiu ergo bona arbor fructus non facit malos, quando in bonitatis studio perseverat: et mala arbor tamdiu manet in fructibus peccatorum, quamdiu ad poenitentiam non convertitur. Nemo enim permanens in eo quod fuit, incipit id esse quod necedum coeperit.

3995 Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine, intrabit in regnum caelorum; sed qui facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum. Sicut supra dixerat, eos qui haberent vestem vitae bonae, non recipiendos propter dogmatum nequitiam; ita nunc e contrario asserit, ne his quidem accommodandam fidem, qui cum polleant integritate fidei, turpiter vivunt,

et doctrinae integritatem malis operibus destruant. Utrumque enim Dei servis necessarium est, ut et opus sermone, et sermo operibus comprobetur. Huic sententiae potest illud videri contrarium: *Nemo potest dicere, Dominus Iesus, nisi in Spiritu sancto* (I COR. xii, 3). Sed moris est Scripturarum dicta pro factis accipere, ut statim in consequentibus approbatur, refutari eos qui iactant sine operibus habere scientiam Domini, et audiunt a Salvatore: *Discedite a me, operarii iniquitatis, nescio vos* (LUC. xiii, 27). Et Apostolus in hunc sensum loquitur: *Confitentur se nosse Deum: factis autem negant* (TIT. i, 16).

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. IV, SERM. 2.)

HOC autem fit, quando mens in sublimi contemplationis apice constituta, transcendens humanam et Angelicam Hierarchiam, ad divinas theorias ascendit: ubi supersuperidentibus unita radiis, rationes rerum considerans illuminatur imperscrutabili abyso sapientiae Dei: et tandem pro nimio claritatis excessu, velut alter Moyses in montis vertice, cum Deo in nubila caligine divini luminis absorbetur.

Ibi est suavitas in affectu, quae ministrat devotionis pinguedinem: ibi gratia cognitionis interna, quae ministrat pabulum, et alimentum refectionis aeternae sicut Psal. lxxviii scriptum est: *Domine, in lumine vultus tui ambulabunt, et in nomine tuo exsultabunt tota die.* Ait enim: *Domine, in lumine tuo: ecce cognitio; Ambulabunt: ecce consolatio.* Aequalitas enim et conformitas pedum ambulatione, mulcebratorem affectionum designat, quae est in spirituali consolatione. *Et in nomine tuo: ecce devotionis expressio.*

3996 Exsultabunt tota die: ecce suavis relectio. Sed horum omnium, secundum Apostol. ad Rom. cap. vii: *Causa est gratia Dei per Iesum Christum Dominum nostrum.* Quoniam igitur ad nomen Iesu ferventer affertur, eius dulcedine affluenter refectis, et praesentem futurae gloriae fructum iam dulciter experiris; quoniam, ut ait Psal. v: *Gloriabantur in te, scilicet, per participationem gloriae, omnes, qui diligunt nomen tuum.*

FERIA SECUNDA

Homilia S. Thomae Aquinatis.
IN MATTHEI, CAP. 7.

3999 **D**OCEAT cautelas, a quibus cavendum sit. Describuntur autem a professione, quia prophetae.
4000 Sed potest quaeri, de quibus prophetis, quia lex et prophetae usque ad Iohannem: unde in tempore illo non erant prophetae de Christo, quia in ipso finiuntur. Ideo dicendum quod prophetae sunt doctores in Ecclesia et praelati.

4001 Sed quid est quod dicit, *Falsi*? Falsi dicuntur qui non mittuntur. De talibus dicitur Ier. xxiii, 21: *Non millebam eos, et ipsi currebant*. Item falsi dicuntur qui mendacium dicunt; unde Ier. ii, 8: *Prophetae eius prophetaverunt in Baal*. Sic etiam multi fuerunt pseudoprophetae in populo: sicut et in nobis erunt magistri mendaces.

4002 *Attendite*, idest diligenter cavete, quia occulti sunt, et a laqueis occultis cavendum est. Unde malignitas eorum intrinsecus latet. Dicit ergo, *Qui veniunt ad vos in vestimentis ovium*, etc. Oves sunt fideles: *Nos autem populus eius, et oves pascuae eius*, Ps. xcix, 3. Vestimenta autem eorum sunt ieiunium, elemosynae, quibus se tegunt; II ad Tim. iii, 5: *Habentes speciem pietatis, virtutem autem eius abnegantes*. Sed sciendum, quod si lupi se tegant pellibus ovium, non tamen propter hoc ovis perdit pellem suam: sic licet illi mali bonis operibus tegantur, tamen multum boni proficiunt. *Intrinsecus autem sunt lupi rapaces*. Hoc principaliter exponitur de haereticis, ex consequenti de malis praelatis. Unde habetur super illud Iohann. x, 11: *Ego sum pastor bonus*: Dicitur quod quidam est pastor, qui gubernat, et regit; quidam lupus, qui perniciem intendit; quidam mercenarius, qui commodum proprium

quaerit. Unde pastor est amandus, lupus fugiendus, mercenarius tolerandus. Quod ergo dicitur, *quod intrinsecus autem sunt lupi rapaces*, intelligitur de his qui habent intentionem pervertendi plebem, et lupi sunt dicendi. Item mercenarii, scilicet mali christiani, qui dispergunt malo exemplo, qui vitam habent malam; quantum ad affectum, habent modum lupi; Act. xx, 29: *Quoniam intrabunt post discessionem meam lupi rapaces in vos, non parentes gregi*, etc. Et dicit, *Intrinsecus*, quia malam habent intentionem occidendi plebem. *A fructibus eorum cognoscetis eos*, etc. *A fructibus*, id est operationibus.

Sed videtur contra, quia habent vestes ovium; et vestes sunt opera. Ergo ab eis cognoscentur. Chrysostomus: *"Fructus est confessio fidei"*. Unde si confitetur fidem, non est haereticus. Ad Ephes. v, 9: *Fructus enim lucis est in omni bonitate, et iustitia, et veritate*, etc. Si autem exponatur de simulatoribus, tunc sic exponitur, quod per vestes exteriora opera. Unde ad Gal. v, 22: *Fructus autem Spiritus est caritas, gaudium et pax*, etc.

Sed quaeres: Qualiter possunt cognosci? Dicendum quod potest vix aliquis hypocrita esse ita compositus, quin appareat aliquid malitiae vel verbo, vel facto; Prov. xxvii, 19: *Quomodo in ovis resplendent vultus prospicientium, sic corda hominum manifesta sunt prudentibus*. Et Seneca: *"Nemo potest diu fictam ferre personam"*. In duobus autem maxime manifestantur. In his quae subito agenda occurrunt, quia in his quae cum deliberatione quis facit, cavet sibi. Item in tribulationibus; Eccli. vi, 8: *Est amicus secundum tempus suum, et non permanebit in die tribulationis*. Item manifestantur quando non possunt consequi quod volunt, vel cum iam conse-

cuti sunt. Unde principatus virum ostendit.

4005 *Nunquid colligunt de spinis uvas? Per uvas, ex quibus fit vinum, intelligitur spiritualis laetitia: quia vinum laetificat cor hominis*, Psal. ciii, 15. Per ficus dulcedo ecclesiasticae pacis, quae est charitas. Haec non possunt nasci de tribulis, idest peccatoribus, quia *spinas et tribulos germinabit tibi*, Gen. iii, 18. Et hoc probat per exemplum: *Omnis arbor bona bonos fructus facit, mala autem arbor malos fructus facit*. Ex hoc Manichaei assumpserunt duas naturas, scilicet bonam et malam. Sed hoc non est verum: quia videmus de mala creatione bonum fructum, et e converso. Unde ad hoc debet intelligere quod arbor est principium fructus. Sed principium est duplex. Principium naturae, et principium moris. Principium naturae est anima: et quidquid inde procedit naturaliter, totum bonum est. Principium autem moris est voluntas; ideo si voluntas fuerit bona, et opus bonum, cum habeat voluntatem bonam cum intentione bona; quia si vellet furari pro elemosyna danda, etsi voluntas bona est, non tamen intentio est recta. Sed quid fiet de arbore mala? *Omnis arbor, quae fructum non facit, excidetur*: quia si non facit, vel si omittit facere cum possit, excidetur; unde Iohann. xv, 6: *Si quis in me non manserit, mittetur foras sicut palme, et areset, et colligent eum, et in ignem mittent, et ardet*. Unde Luc. xii, 7 dicitur de ficulnea, quam scilicet praecipit Dominus succidi et tolli: *Tollatur impius ne videat gloriam Dei*. Concludit: *Ergo a fructibus eorum cognoscetis eos*. *Non omnes qui dicunt mihi, Domine, Domine*, etc. Posita doctrina, ostendit quod oporteat eam observare, quia nihil aliud sufficit ad salutem. Et circa mandata sive doctrinam Dei quatuor sunt

necessaria, sive laudabilia: ut ore confiteamur, confirmetur miraculis, et audiatur verbum Dei, et exequatur opere. De primo ad Rom. x, 10: *Corde creditur ad iustitiam; ore autem confessio fit ad salutem*. De secundo, Marci ult., 20: *Domino cooperante, et sermonem confirmante sequentibus signis*. Item ut audiatur; Iohannis viii, 47: *Qui ex Deo est, verba Dei audit*. Item quarto requiritur quod faciat; Iac. i, 22: *Estote factores verbi, et non auditores tantum*. Unde vult ostendere quod tria sine quarto non proficiunt; unde dicit: *Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine*, etc.

Sed videtur hoc esse contrarium Apostolo dicenti: *Nemo potest dicere Dominum Iesum, nisi in Spiritu sancto*. Sed qui habet Spiritum sanctum, intrat in regnum coelorum.

Solvit Augustinus, quod dicere dicitur multipliciter: communiter, et stricte, et proprie. Et stricte non est aliud nisi manifestare affectum et voluntatem; et sic dicitur ab Apostolo (loc. cit.): *Nemo potest dicere Dominum Iesum, nisi in Spiritu sancto*, etc. Et hoc nihil aliud est quam credere Dominum, et obedire. Item communiter, idest ore qualitercumque nuntiare; de quo habetur Ierem. xxvi, 13: *Populus hic labiis me honorat; cor autem eorum longe est a me*. Vel sic. *Non omnis qui dicit mihi, Domine, Domine*, etc. Ingeminat verbum hoc, *Domine, Domine*, ad significandum, quod duplex est confessio, scilicet vocis et laudis, quarum neutra sufficit. Ideo Is. xxvi, 13: *Populus hic labiis me honorat, cor autem eorum longe est a me*. Quis ergo intrabit? Non qui dicit *Domine, Domine*, sed qui fecerit voluntatem Patris mei, etc. Iohann. iii, 13: *Nemo ascendit in coelum, nisi qui descendit de coelo*, etc. Unde nemo potest ascendere, nisi descendat ut Christus, de quo dicitur Iohann. vi, 38: *Descendi de*

coelo, non ut faciam voluntatem meam, sed voluntatem eius qui misit me. Unde oportet facere voluntatem Dei; I Thess. IV, 3: *Haec est enim voluntas Dei sanctificatio vestra.* Unde dicebat David Ps. CXLII, 10: *Doce me facere voluntatem tuam.* Et etiam sicut Dominus docuit orare, *Fiat voluntas tua.* Sed notandum, quod per hoc quod dicit, *Regnum*, tangitur remuneratio aeterna; unde dicit, *Intrabit.* Illud enim regnum in bonis spiritualibus est, non in bonis exterioribus; ideo dicit, *Intrabit.* Ideo Cant. 1, 4: *Introduxit me rex in cellaria sua.* Item dicit, *Caelorum*, quia licet aliquis hic divitiis habeat, vel honores, hoc totum est propter illud. Unde in sublimibus erit remuneratio.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. IV, SERM. 2.)

1008 TERTIO autem est nomen Iesu admirabile. Quod maxime ex delectatione dependet. Notanter autem Is. cap. ix dicit: *Nomen eius admirabile.* Iesus enim admirabilis vocatus est, ubi *Verbum caro factum est.* Triâ namque trahunt animum in excelsum, quum fuerint simul ista: Deus et homo; mater et virgo; fides et cor humanum, ut quantumcumque protendas purissimam oculorum aciem, si non habueris per gratiam organi suavitatem, videre non poteris excessivam improprietatis luminis claritatem.

1009 Si enim in ortu solis, quum effluat super hemisphaerium nostrum claritatem radiorum eius nequis aspicere, sed reverberari lumine orientis: quomodo solis iustitiae splendorem, videlicet, nominis Iesu per universa climata mundi rutilantis, quis poterit comprehendere? Propterea (Gen. xxxiii) in huius mysterium collectanti Iacob dicit Angelus magni consilii Iesus Christus: *Cur quaeris nomen meum, quod est admirabile?*

1010 Stupet coelum, tremunt Angeli, creatura non sustinet, natura non sufficit, ratio non agnoscit incarnationis mysterium, et nominis Iesu incomprehensibile sacramentum, quod pacem in terris, gloriam in caelis, salutem perditis, vitam mortuis in aestimabili pietate dispensat.

FERIA TERTIA

Homilia S. Ioannis Chrysostomi.

IN MATH. ROM. 23.

ATTENDITE a falsis prophetis. ⁴⁰¹¹ **A**ttendite enim ad vos in vestimentis ovium: intrinsecus autem sunt lupi rapaces. Ecce cum canibus et porcis aliud insidiarum genus, multo periculosius illo. Illi enim sunt manifesti, et palam aggrediuntur; hi vero occulti. Ideo ab illis quidem abstinere iussit, ab his vero diligentissime cavere, ac si difficile sit ad primum illos congressum explorare: ideoque dixit, *Attendite*, ut ad illos internoscendos redderet diligentiores. Deinde ne audientes, in arcta et angusta multisque contraria via incedendum esse, a porcis et canibus cavendum, insuperque a maligniori genere, nempe luporum; ne tristium rerum multitudinem concidant, in contrariam multis incessuram, praetereaque his de rebus solliciti futuri, quaedam tempore patrum suorum gesta memoravit, pseudopphetas in medium adducens; praece namque fallaciam semper substituit diabolum. Pseudopphetas autem hic non haereticos mihi subindicare videtur, sed eos qui cum corrupti moribus et vita sint, virtutis larvam circumferunt, quos seductores vocare multi solent. Quamobrem subiunxit dicens, *Ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Nam apud haereticos quidem honesta vita saepe reperitur; apud hos autem, quos dixi, numquam. Quid igitur, iniquis, si mores fingant honestos? Sed facile capiuntur. Talis quippe est huius viae natura, qua incedere iussi, laboriosa nempe et dura. Hypocrita vero laborem ferre nolit, sed simulacrantum: ideoque facile deprehenditur.

Quia enim dixit: *Pauci sunt qui inveniunt eam*, secernit eos ab illis, qui cum non inveniunt, invenisse tamen se simulant, iubens non ad illos qui larvam circumferunt, respicere, sed ad illos qui vere et ex animo in illa incedunt. Et qua de causa, iniquis, non illos notos fecit, sed nos in explorandi curam coniecit: Ut vigilemus, et solliciti semper simus, dum cavemus non modo ab inimicis illis qui palam tales sunt, sed ab iis etiam qui sese occultant: quos subindicans Paulus dicebat: *Et per dulces sermones seducunt corda innocentium* (ROM. XVI, 18). Ne itaque turbemur, cum multos huiusmodi etiam nunc videmus. Nam et illud supra Christus praedixit.

4012 Et perpende eius mansuetudinem. Non enim dixit, Punite illos, sed, Cavete ne ab illis laedamini, ne incauti in illos incidatis. Deinde, ne dicas non posse huiusmodi homines internosci, ab hominum exemplo rursus ratiocinium adhibet dicens: *Numquid colligunt de spinis uvas, aut de tribulis ficus? Sic omnis arbor bona, bonos fructus facit; mala autem arbor fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere, nec arbor mala fructus bonos facere.* Quod autem dicit huiusmodi est: Nihil habent mite vel dulce; pellem solum ovium gestant, ideo facile internoscuntur. Et ne vel minimum dubites, naturalibus necessitatibus comparat ea quae aliter fieri non possunt. Quod etiam Paulus dicebat: *Sapientia enim carnis, mors est: legi enim Dei non subicitur: neque enim potest* (ROM. VIII, 6, 7). Quod autem illud secundo ponat, non est superflua repetitio verborum. Ne quis enim diceret, Arbor mala fructus quidem fert malos, sed fert etiam bonos; et cum duplices ferat, difficile est illos internoscere. At res, inquit, non ita se habet: malos tantum affert, bonos numquam; ut et e con-

trario. Quid igitur? Annon est vir bonus, qui malus efficiatur? Ac vicissim dicendum e contrario: multis huiusmodi exemplis plenum est hominum genus. Sed Christus non illud dicit, nempe non posse malum hominem mutari, neque bonum cadere; verum donec in nequitia perseverat, bonum non afferet fructum. Mutari enim potest, et ex improbo bonus effici; sed in nequitia manens, fructum non afferet bonum. Quomodo ergo David, bonus cum esset, fructum malum tulit? Non manens bonus, sed mutatus: qui si perpetuo mansisset qualis erat, numquam talem fructum tulisset. Nam si in virtutis gradu mansisset, non ausus esset talia perpetrare. Haec autem dicebat, ut temere obloquentium et criminantium ora frenaret. Quia enim plurimi bonos ex improbis aestimant, ut illis omnem excusationem adimeret, hoc dixit. Neque enim dicere possis, Circumventus sum atque deceptus: nam accuratam tibi dedi ex operibus notitiam, iubens per ipsos actus procedere, neque omnia temere turbare. Deinde quia non eos ulcisci iussit, sed cavere ab illis ut eos qui ab illis laederentur consoletur, simulque ut laedentes deterreat et in meliora convertat, poenam ab se ipsis infligendam statuit et firmavit, dicens: *Omnis arbor, quae non facit fructum bonum excidetur, et in ignem mittetur.* Deinde sermonem aliquantum temperans, intulit: *Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.* Ne autem comminationem maxime videretur inducere, quasi per admonitionem et consilium videtur illorum animum movere. Hic vero mihi Iudaeos subindicare videtur, qui tales proferebant fructus. Ideoque Ioannis dicta memoravit, per eadem ipsa nomina supplicium illis describens. Nam et ille haec dicebat, securim, arborem excidendam et ignem in-

xstinguibile illis commemorans (MATTH. III, 10). Videturque una tantum poena esse, nempe combustio; si vero quis haec accurate exploret, duplex hic supplicium est. Nam qui comburitur, a regno exidit omnino; haec vero poena maior est. Novi certe multos ex gehennae tantum nomine horrere; ego tamen multo graviores esse poenam duco a gloria illa excidere, quam gehennam subire. Si vero id non possit sermone monstrari, nihil mirum. Neque enim novimus horum illorum beatitudinem, ut perditae ipsius miseriam aestimemus: si quidem Paulus, qui haec probe noverat, sciebat excidere e gratia Christi rem esse omnium gravissimam (GAL. V, 4). Et hoc nos quoque sciemus, cum in rei experimentum incidimus.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENESI, VOL. IV, SERM. 2.)

4013 **V**ERE igitur nomen mirabile, quod verbis mirificatur et signis, quod sub modio latere non potuit sed superfessit, licet renitentibus Iudaeis, quia *virtute magna reddebant Apostoli testimonium Iesu Christi Domini nostri; et gratia magna erat in omnibus illis* (ACT. IV). Gratia magna, quae universam infunderet creaturam, omnem ostenderet medicinam, dicente Domino Matth. ult.: *Signa autem eos, qui in me crediderint, haec sequentur: In nomine meo draconum eicient, linguas loquentur novis, serpentes tollent: et si mortiferum quid viderint, non eis nocent: super aegros manus impoent, et bene habebunt.*

4014 Longum quippe esset prosequi mirabilia et miracula, quae in hoc nomine facta sunt, etiam temporibus nostris, quotidieque fiunt. Memoriam fallunt, sermonem excedunt, et in mirandis mirabilibus tanti nominis omnis lingua vel Angelica vel humana reperitur penitus inaequalis. Unde Propheta (PSAL. VIII) volens, nec valens explicare mirabilia eius, quasi subsistens in illo nomine pedemque retrahens ait: *Domine Dominus noster, quam admirabile est nomen tuum in universa terra.* Nam in terra viventium mirabilis huius hominis iustitia, ut iuxta Apost. ad Philipp. II: *In nomine Iesu omne genuflectatur, caelestium, terrestrium, et infernorum: Et omnis lingua confiteatur, quia Dominus noster Iesus Christus in Gloria Dei Patris.*

FERIA QUARTA

Homilia S. Ioannis Chrysostomi.

IN MATTH., HOM. 24.

4015 **C**UR non dixit, Sed qui facit voluntatem meam? Quia hoc interim poterat libentius accipere. Illud enim perpensa illorum infirmitate tunc magnum admodum erat. Alioquin vero per illud hoc ipsum etiam subindicavit. Ad haec autem illud insuper dicendum, non esse aliam Filii, aliam Patris voluntatem. Hic vero mihi maxime videtur Iudaeos perstringere, qui in dogmatibus summam rerum ponebant, nec de vita probe agenda curabant. Ideo illos Paulus coarguit dicens: *Eccē tu Iudaeus cognominaris, et requiescis in lege, et gloriaris in Deo, et nosti voluntatem* (ROM. II, 17 18). Verum nihil tibi ex illa accedit, quando vitae et operum exemplum non adest. Ille autem non hic substitit, sed quod multo maius erat dixit.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENESI, VOL. IV, SERM. 2.)

4016 **Q**UARTO est nomen Iesu venerabile: et merito propter omnia supradicta. Vere enim venerabilis reverentia, et veneratio veneranda, sive reverenda, ut dignitas tanti nominis honoretur in terris, quod phalanges hierarchicae venerantur in caelis. Propterea Origenes ait: Nomen Iesu, nomen est gloriosum omni cultu dignissimum.

Tam singularis reverentiae est nomen Iesu, quod ab eius venerabili laude nullus excipitur status, nullus excluditur locus, nullam praescribitur tempus, nullum removendum est opus. Primo enim nullus excipitur status. Unde Propheta ait, Psal. CXLVIII: *Reges terrae, et omnes populi, principes, et iudices terrae: iuvenes et virgines, senes cum iunioribus laudent nomen Domini, quia exaltatum est nomen eius solius. Confessio eius super caelum et terram.*

4018 *Reges terrae se regentes, et voluptatibus corporum imperantes dicuntur, et populi, quicumque sunt in unum ad honorandum nomen Domini Iesu Christi in veritate fidei congregati: Principes et*

Iudices, Angelici cives sunt, principantes per potentiam, iudicantes per sapientiam: Iuvenes, sunt in charitate ferventes: Virgines castitate fulgentes: Seniores, a voluptate deficientes, et libidine refrigerantes: Iuniores, sunt balbutientes. Laudant, inquit, nomen Domini, ut nullus status, non dignitas, non sexus, non aetas ab eius laude intelligatur excludi. Quia exaltatum est nomen eius solius: iuxta illud Apostoli ad Philipp. II: Dedit illi nomen, quod est super omne nomen.

4019 *Confessio eius super caelum et terram: haec autem confessio laudem illam designat, quae tanto nomini perhibetur in terris, quae celebratur in caelis: tamen non immerito super utramque consistit; quia nec caelestia, nec terrestria possunt illis laudibus aequalia reperiri.*

FERIA QUINTA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.

DOM. VII. POST PENT. SERMO 2.

4020 **Q**UI facit voluntatem Patris mei, qui in caelis est, ipse intrabit in regnum caelorum, Matthaei septimo.

4021 In verbis his nota duo, quae hominem salvant, scilicet *conformitas affectus et effectus ad Dominum, et felicitas ingressus in paradisu.*

4022 Circa totum nota, quod, ut possit sciri, qualis debet esse voluntas hominis conformati Deo, oportet scire, quale sit *regnum caelorum*, quod debetur facienti voluntatem Dei.

4023 Est autem illud regnum *gloriosum* propter praecellentiam dignitatis; *Psalmus: Gloriam regni tui dicent. Speciosum* propter refulgentiam claritatis; *Sapientiae quinto: Accipient regnum decoris et diadema speciei de manu Domini. Deliciosum* propter affluentiam iucunditatis sive suavitatis; *Lucae vigesimo secundo: Ego dispono vobis, sicut disposuit mihi Pater meus, regnum, ut edatis et bibatis super mensam meam in regno meo, etc. Opulenta* propter redundantiam ubertatis;

Matthaei quinto: *Beati pauperes spiritu, quoniam ipsorum est regnum caelorum.*

4024 *Voluntas argo hominis ad hoc instar illius regni sic Deo conformis requiritur, quod sit gloriosa, id est nobilis, per solius beatitudinis aeternitatis desiderium; secundi Machabaeorum primo: Det vobis cor omnibus, ut colatis eum et faciatis eius voluntatem corde magno et animo volenti. Speciosa, id est munda, per solius pulchritudinis internae studium: primi Paralipomenon vigesimo secundo: Fili mi, voluntatis meae fuit, ut edificarem domum nomini Domini Dei mei. Deliciosa, id est affectuosa et amoenae, per solius divinae suavitatis participationem; primi Paralipomenon ultimo: Domine Deus noster, omnis haec copia, quam paravimus, ut edificaretur domus nomini sancto tuo, de manu tua est, et tua sunt omnia; ad Romanos decimo: Voluntas cordis mei et obsecratio ad Deum fit pro illis in salutem. Opulenta, id est dono gratiae repleta, per multiformis virtutis thesaurum; ad Philippenses secundo: Deus est, qui operatur in vobis et velle et perficere pro bona voluntate.*

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENESI, VOL. IV, SERM. 2.)

4025 **S**ECUNDO ab eius laude nullus excluditur locus. Unde Is. xxiv cap. scriptum est: *In doctrinis glorificate Deum, et in insulis maris nomen Dei Israel.* Ubi est enim locus, ubi non sit diffusum nomen dulcis Iesu? ut verificetur, quod scriptum est, Cantic. I cap.: *Oleum effusum, nomen tuum.* Propterea Apostolus praeco gloriosi nominis Iesu, diffundeat hoc venerabile nomen, ubi non fuerat nominatum, ne fundamentum construeret super aedificium alienum, iuxta quod Dominus Act. IX, dixit de Paulo ad Ananiam: *Vas electionis est mihi iste, ut portet nomen meum coram gentibus et Regibus, et filiis Israel.*

4026 *Inde est, quod vel tibi, Domine Iesu, possumus cum Propheta testimonium perhibere dicentes: Secundo nomen tuum Deus, sic et laus tua in finibus terrae* (PSAL. XLVII). Sicut enim in toto orbe terrarum tui nominis reverentia dilatatur, sic in

Excelsa, quae per totum mundum distenditur ipsi devoto laudis offertur et ministratur.

4027 At si forte calumnieris, hoc non fuisse impletum, quia necdum pio nomini Iesu fidei cultu subiectum videas genus humanum? saltem confitearis colendum, iuxta Prophetiae sententiam dicentis, Psal. lxxxv: *Omnes gentes quascumque fecisti, venient et adorabunt coram te, Domine, et glorificabunt nomen tuum.* Et ne locum aliquem credas exclusum, audi eundem Prophetam dicentem Psal. cxiii: *A solis ortu usque ad occasum laudabile nomen Domini.*

FERIA SEXTA

Homilia S. Bonaventurae Episcopi.
DOM. VII. POST PENT. SERMO 3.

4028 **N**on potest arbor bona malos fructus ferre, Matthaei septimo.
4029 In verbis istis describit Salvator hominem configuratum sibi per conformitatem voluntatis et vitae a tribus, scilicet a *securitate animi*, ibi: *Non potest; a stabilitate voti*, ibi: *arbor bona; ab utilitate facti*, ibi: *fructus malos facere*; quasi dicat: immo, semper bonos.

4030 Circa totum nota, quod bonus homo metaphoricè dicitur esse *vere bona arbor*, si ad modum arboris radicans in fide, elevatus in spe, expansus in charitate, floridus in desideriorum aviditate, habet ad modum arboris firmæ, proceræ, umbrosæ, floridæ *fructum operationis* in alimentum, secundum illud Levitici vigesimo sexto: *Et pomis arbores replebuntur. Et comeditis panem vestrum in saturitate.* Habet, inquam, et reddit *fructum: sanum* per bonam intentionem; ad Romanos sexto: *Habetis fructum vestrum in sanctificationem, finem vero vitam æternam.* Sapidum per devotionem internam; Ecclesiastici trigesimo nono: *Obaudite me, dicimini fructus, et quasi rosa plantata super rivus aquarum fructificat.* Floridum per conversationem honestam; Ecclesiastici vigesimo quarto: *Flores*

mei, fructus honoris et honestatis. Indecidivum per continuationem firmam; Ieremiae decimo septimo: Nec aliquando desinet facere fructum.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. IV. SERM. 2).

4031 **T**ERTIO ab eius laude nullum praescribitur tempus; nam sicut nec localiter circumscribitur, ita nec temporali: definitur. Propterea sit nomen *Domini benedictum ex hoc nunc et usque in saeculum*, ut in hoc saeculo praedicetur nomen, quod in aeternitate uberius laudatur. Et sicut ipse aeternus est, quem omnes in unum creaturæ laudant et commendant, ita et laus eius nominis perseverat sicut Psal. cxiii inquit: *Sit nomen Domini benedictum in saecula: ante solem permanet nomen eius.*

4032 Quid enim est ante solem, nisi ante omnem mutabilem creaturam? Nam sicut scriptum est, Ioann. 1: *In principio erat Verbum et Verbum erat apud Deum, et Verbum caro factum est.* Et iterum Luc. 11: *Vocatum est nomen eius Iesus, quod vocatum est ab angelo priusquam in utero conciperetur.* Est igitur nomen, quod permanet in aeternum.

SABBATO

Homilia Venerabilis Bedae Presbyteri.
IN MATTH., CAP. 7.

4033 **A**TTENDITE a falsis Prophetis, usque, *Intrinsecus autem sunt lupi rapaces.*

4034 Specialiter de haereticis dicitur, qui videntur continentia, castitate, ieiunio se circumdare quasi quadam veste pietatis, sed ex intentione venenati animi, et insidiis rapacibus comparantur lupis.

4035 Aliter, cautius considerate eos, qui per Christianum nomen vos seducere nituntur, dulcibus sermonibus scandalum inserentes, sed quomodo isti sunt noscendi ostendit.

4036 *A fructibus eorum cognoscetis eos.* Hoc est, ad vultum nolite attendere, sed ad opera. Etenim si non verbis, moribus blasphemant.

4037 *Numquid colligunt de spinis uvas, aut*

de tribulis ficus. Nullus sapientium ab haereticis vel infidelibus flagrantiam sanctitatis, aut dulcedinem poterit invenire veritatis. Alter spinas reor et tribulos posse significare saeculi curas, et vitiorum compunctiones: ut, *Terra tua spinas et tribulos germinabit tibi:* ficus vero et uva dulcedinem novae conversationis, quam Dominus esurit in nobis, et fervorem dilectionis, quae laetificat cor hominis.

4038 *Sic omnis arbor bona fructus bonos facit, mala autem arbor fructus malos facit, et reliqua.*

4039 Per arborem intelligimus seu bonam seu malam voluntatem, fructus autem opera, quae nec bonae voluntatis, mala: nec malae esse possunt voluntatis bona, quae fit etiam bona, dum convertitur ad summum et incommutabile bonum: et impletur bono, ut faciat fructum bonum; ac per hoc est, quod dicitur auctor omnium bonorum, hoc est, et naturae bonae et voluntatis.

4040 *Omnis arbor quae non facit fructum bonum, excidetur, et in ignem mittetur.* Quia unusquisque versus per validam iudicii sententiam in gehennae ignem mittetur, qui hoc boni operis fructum fecisse non invenitur.

4041 *Non omnis qui dicit mihi, Domine Domine, intrabit in regnum caelorum, et reliqua.*

4042 Utrumque enim servis Dei necessarium est, ut et opus sermone, et sermo operibus comprobetur.

Varia de SS. Nomine Iesu.

(EX S. BERNARDINO SENENSI, VOL. IV. SERM. 2).

4043 **Q**UARTO ab eius laude nullum removendum est opus: unde Apost. ad Col. iii, ait: *Omne quodcumque fecistis in verbo, aut in opere, omnia in nomine Domini nostri Iesu Christi facite.* Optimus enim ordo est, ut totius vel verbi, vel operis a nomine Domini Iesu nobis origo et initium sumatur, et in Iesum consummatio referatur; nam et

per Dominum nostrum Iesum Christum orationes Ecclesiae terminantur.

4044 Quare si dormitum accedis, si inde resurgis, si cibum vel potum sumere incipis, aut desinis, si scribis, vel legis, seu aliquid aliud operaris, nomen Iesu: seu Iesu Christi reverentialiter interponas, exemplo Pauli, qui hoc servabat; unde Act. xviii cap. scriptum est: *Disputabat autem Paulus in Synagoga per omnem sabbatum interponens nomen Domini Iesu:* suadebatque Iudaeis et Graecis hoc nomen in usu.

4045 O igitur nomen Iesu exaltatum super omne nomen, o triumphale nomen, o gaudium Angelorum, o laetitia iustorum, o pavor inferorum, in te omnis spes veniae, in te omnis spes gratiae in te omnis spes gloriae: o nomen dulcissimum, tu peccatoribus veniam prestas, tu mores renovas, tu mentes divina dulcedine repleas, tu phantasmatum pellis: o nomen gratiosum, per te alta mysteria revelantur, per te ad divinum amorem animae inflamantur, roborantur in pugna, et a cunctis periculis liberantur.

4046 O nomen gloriosum, nomen desiderabile, nomen delectabile, nomen admirabile, nomen venerabile. Tu, dulcissimum nomen regis Iesu, sic paulatim ad coeli fastigia per gratiarum charismata montes fidelium sursum rapis, ut omnes, qui ad devotionem huius nominis intrant, virtute eius gloriam inveniant et salutem per Iesum Christum Dominum nostrum, qui cum Patre et Spiritu sancto gloriosus regnat in saecula saeculorum. Amen.

DOMINICA VIII. POST PENTECOSTEN

LECTIO S. EVANGELII SECUNDUM IUCAM.

LUC. XVI. 1-9.

In illo tempore: Dixit Iesus discipulis suis parabola hanc: Homo quidam erat dives, qui habebat villicum; et hic diffamatus est apud illum quasi dissipasset bona ipsius.

1. Et vocavit illum, et ait illi: Quid hoc audio de te? redde rationem villicationis tuae: iam enim non poteris villicare.

2. Ait autem villicus intra se: Quid faciam, quia dominus meus auferet a me villicationem? fodere non valeo, mendicare erubesco.

3. Scio quid faciam, ut cum amotus fuero a villicatione, recipiant me in domos suas.

4. Convocatis itaque singulis debitoribus domini sui, dicebat primo: Quantum debes domino meo?

5. At ille dixit: Centum cados olei. Dixitque illi: Accipe cautionem tuam: et sede cito, scribe quinquaginta.

6. Deinde alii dixit: Tu vero quantum debes? Qui ait: Centum coros tritici. Ait illi: Accipe litteras tuas, et scribe octingenta.